

Риёзус солиҳийн шарҳи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 1469-ҳадис

1469 - وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: خَرَجَ مُعَاوِيَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَلَى حَلْقَةٍ فِي الْمَسْجِدِ، فَقَالَ: مَا أَجَلَسَكُمْ؟ قَالُوا: جَلَسْنَا نُنْكِرُ اللَّهَ، قَالَ: اللَّهُ مَا أَجَلَسَكُمْ إِلَّا ذَاكَ؟ قَالُوا: مَا أَجَلَسَنَا إِلَّا ذَاكَ، قَالَ: أَمَا إِنِّي لَمْ أَسْتَحْلِفْكُمْ تَهْمَةً لَكُمْ، وَمَا كَانَ أَحَدٌ بِمَنْزِلَتِي مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقَلَّ عَنْهُ حَدِيثًا مِنِّي: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَرَجَ عَلَى حَلْقَةٍ مِنْ أَصْحَابِهِ فَقَالَ: «مَا أَجَلَسَكُمْ؟» قَالُوا: جَلَسْنَا نُنْكِرُ اللَّهَ، وَنُحَمِّدُهُ عَلَى مَا هَدَانَا لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ بِهِ عَلَيْنَا، قَالَ: «اللَّهُ مَا أَجَلَسَكُمْ إِلَّا ذَاكَ؟ قَالُوا: وَاللَّهِ؛ مَا أَجَلَسَنَا إِلَّا ذَاكَ، قَالَ: «أَمَا إِنِّي لَمْ أَسْتَحْلِفْكُمْ تَهْمَةً لَكُمْ، وَلَكِنَّهُ أَتَانِي جَبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَأَخْبَرَنِي أَنَّ اللَّهَ يُبَاهِي بِكُمْ الْمَلَائِكَةَ». رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

[2701].

1469. Абу Саид ал-Худрий розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Муовия масжиддаги бир ҳалқанинг олдига чиқиб, «Нима қилиб ўтирибсизлар?» деди. «Аллоҳни зикр қилиб ўтирибмиз», дейишди. «Аллоҳ ҳаққи, фақат шунинг учун ўтирибсизларми?» деган эди, «Аллоҳга қасамки, фақат шунинг учун ўтирибмиз», дейишди. У шундай деди: «Мен сизлардан гумон қилиб қасам ичтирганим йўқ. – Биласизларки, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга мен каби яқин бўла туриб, менчалик кам ҳадис айтган одам йўқ. – Бир куни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам саҳобаларидан бир ҳалқанинг олдига бориб, «Нима қилиб ўтирибсизлар?» дедилар. «Аллоҳни зикр қилиб, бизни Ислом ҳидояти билан неъматлантиргани учун ҳамд айтиб ўтирибмиз», дейишди. «Аллоҳ ҳаққи, фақат шунинг учун ўтирибсизларми?» дедилар. «Аллоҳга қасамки, фақат шунинг учун ўтирибмиз», дейишди. Шунда у зот: «Мен сизлардан гумон қилиб қасам ичтирганим йўқ. Лекин ҳузуримга Жаброил келиб, Аллоҳ аzza

ва жалла фаришталарга сизлар билан фахрланаётганини айтди», дедилар».

Имом Муслим ривояти.

Шарҳ: Асҳоби икром Пайғамбардан эшитган баъзи ҳадисларни қандай бўлса ҳудда шу услубда ривоят қилишган. Кейинчалик тобеъин ва кейинги насллар ҳам худди шундай услубда ривоят қилишган. Бунинг натижасида «мусалсал» дейилган ҳадис тури пайдо бўлган.

Муовия (р.а.): «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга менчалик яқин бўлатуриб мендан ҳам оз ҳадис ривоят қилганни кўрмадим» деган сўзи билан мўминларнинг онаси ва ўзининг синглиси ёки опаси бўлган Умму Ҳабибани назарда тутмоқда. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан жуда кўп ҳадис эшитганлигига қарамасдан ҳадис ривоятида мукамаллиги туфайли эшитган ҳадисларини озини жуда диққат билан ривоят қилган.

Манба: hadis.islom.uz

